

ภาพปก : ภาพเขียนตำนานพระพุทธมหายานีรัตนปฎิมากร วัดหงส์รัตนาราม อ.บางกอกใหญ่ ธนบุรี

คำอธิบาย : เจ้าเมืองเชียงราย พร้อมด้วยราชบุตร และพี่พล นำเครื่องสักการบูชา มานมัสการพระพุทธรัตนปฎิมา ณ วัดรุกขนาaram พระพุทธปฎิมาได้เปล่งฉัพพรรณรังสี ทำให้กิตติศัพท์ยิ่งเลื่องลือไปทั้งนคร ภิกษุสงฆ์และประชาชน ต่างมาชุมนุมกันสร้างน้ำพระพุทธรัตนปฎิมา ผู้ใดมีจิตบริสุทธิ์ตั้งอยู่ในศีลธรรม น้ำที่สร้างก็ต้ององค์พระพุทธรูป ประทับที่จุดบูชาที่ดีตรงเรื่อง ผู้ใดจิตใจไม่บริสุทธิ์ประพฤติการทุจริต น้ำที่สร้างก็ไม่ต้ององค์พระพุทธรูป ทั้งประทับที่บูชาที่ไม่ดีก็ต้องขอขมาลู่โทษพระพุทธรัตนปฎิมาเสียก่อน ปาฏิหาริย์นี้กระทำให้ฝูงชนศรัทธาเลื่อมใสในพุทธศาสนายิ่งขึ้น

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีอาศิรวาท

❀ ยี่สิบเอ็ดตุลาคมนอุดมศรี
 เฉลิมพระชนม์เก้าสิบพรรษาจรัสราม
 ❀ ๖ พระราชทานกำเนิดแพทย์อาสา
 พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนอะไร
 ❀ เสด็จด้าวแดนดินถิ่นกันดาร
 ทรงเพิ่มพูนพลังใจให้ปวงชน
 ❀ ทรงเอื้อเฟื้อเสื้อผ้าอีกอาหาร
 สร้างโรงเรียนชายแดนแสนพร้อมพรั่ง
 ❀ ทรงห่วงใยภัยชาติอาจเกิด
 ทรงเร่งสร้างคอยตงมุงพัฒนา
 ❀ ทรงเป็นพระบรมครูผู้ประเสริฐ
 ทรงเป็นแม่ฟ้าหลวงของปวงไทย
 ❀ ยี่สิบเอ็ดตุลาคมนอุดมพิลาส
 เฉลิมพระเกียรติพระชนนีศรีสังวาลย์
 ❀ สรวมสยามเทวธิดาอันเรืองฤทธิ์
 ประสาทสมบรมราชชนนี

สมเด็จพระราชชนนีฤดีสยาม
 ทวยไทยเทศทั่วเขตคามปราโมทย์ใจ
 บำรุงพุทธศาสนาสมสมัย
 พระนิพนธ์แพร่ไปประจักษ์ชน
 พระราชทานของเล่นจนเห็นผล
 ราชกุศลเกรียงไกรชวนใจภักดี
 ทั้งพระราชทานทรัพย์ส่วนองค์ส่งเสริมศักดิ์
 สงเคราะห์ตำรวจคือหลักพระกรุณา
 พระดำริล้ำเลิศเรื่องปลูกป่า
 แก้ปัญหาได้หลายเรื่องประเทืองใจ
 ทรงอดทนชนเทิดทุกสมัย
 เป็นสมเด็จพระย่ายิ่งใหญ่หาใครปาน
 “วันพยาบาลแห่งชาติ” ราษฎรพร้อมชาน
 “พระมาตาพยาบาล” ณ วรนี้
 โปรดประสิทธิ์พระพรบวรสี่
 ทรงพระเจริญสวัสดิ์นรินทร

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า นางนันทา ขุนภักดี

ประพันธ์ถวายนามกองบรรณาธิการวารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๓

ถ้อยแถลงบรรณาธิการ

๐๐๐๐

เนื่องในวโรกาสอันเป็นมิ่งมงคลที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเจริญพระชนมายุครบ ๙๐ พรรษาในวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๓๓ นี้ กองบรรณาธิการฯ พร้อมด้วยคณาจารย์ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ และนักศึกษาคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ขอพระราชทาน พระราชวโรกาสน้อมเกล้าฯ ถวายพระพรชัยและความจงรักภักดีแด่ใต้ฝ่าละอองพระบาท ขอให้ทรงพระเจริญด้วยจตุรพิธพรชัย นิราศกษัตริย์ทรงปวง และขอให้ทรงเป็น “สมเด็จพระยา” และพระมิ่งขวัญของปวงชนชาวไทยตลอดไปชั่วกาลนาน

วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับขึ้นปีที่ ๑๓ นี้มีการปรับปรุงระบบการพิมพ์ใหม่ โดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์แทนระบบเรียงพิมพ์แบบเก่า ซึ่งทำให้ตัวหนังสือคมชัดเจน สวยงามและน่าอ่านมากขึ้นกว่าเดิม แม้จำนวนหน้าจะลดน้อยลง แต่ในแต่ละบรรทัดก็บรรจุเนื้อหาได้มากขึ้น การเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้จึงเป็นการปรับปรุงคุณภาพการพิมพ์ ที่ยังคงปริมาณของเนื้อหาไว้และยังจัดจำหน่ายในราคาเดิมทั้ง ๆ ที่ราคาค่าจัดพิมพ์และราคาน้ำมันในปัจจุบันก็ได้เพิ่มขึ้นกว่า ๒๐% แล้ว

อักษรศาสตร์ฯ ฉบับนี้ขอเชิญเกียรติอาจารย์เสรี หวังในธรรม ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง พ.ศ.๒๕๓๑ และอักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (สาขาวรรณคดีไทย) คนล่าสุดของมหาวิทยาลัยศิลปากร ด้วยการเสนอบทความเกี่ยวกับประวัติและผลงานของท่าน รวมทั้งบทบรรยายเรื่อง “ผู้ชนะสิบทิศ : ศิลปะการประพันธ์สรวรรค์ร้อยแก้วเป็นร้อยกรอง” ที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถและวิธีการของท่านในการทำให้งานประพันธ์เรื่องผู้ชนะสิบทิศของยาขอบ กลายเป็นบทละครพันทางที่โด่งดังที่สุดในขณะนี้

นอกจากนี้ ยังมีบทความเกี่ยวกับพระราชพงศาวดารและประวัติศาสตร์ของเขมรและอาณาจักรจัมปาที่มีคุณค่ามาก่านัลท่าน รวมทั้งบทความที่น่าสนใจทางด้านนวนิยาย/ละคร และปรัชญา

กองบรรณาธิการมีความภูมิใจที่จะขอเสนอบทความการวิจัยเรื่อง “กลวิธีการสร้างกะโหลกซอสสามสาย” ของรองศาสตราจารย์อุดม อรุณรัตน์ ซึ่งได้นำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และความเชี่ยวชาญด้านดนตรีไทยมาประสมประสานกันจนสามารถ “ค้นพบ” กลวิธีการดัดกะลาให้เป็นพวสามเส้าเพื่อใช้เป็นกะโหลกซอสสามสายที่ให้เสียงไพเราะยิ่ง อัน (อาจ) เป็นกลวิธีของช่างซอสสามสายแต่ครั้งโบราณ ซึ่งกลวิธีนี้ได้สาบสูญไปเป็นเวลาเกือบ ๒๐๐ ปีแล้ว

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณ ดร.วินัย พงศ์ศรีเพียร แห่งภาควิชาประวัติศาสตร์ที่ได้กรุณาตรวจทานงานแปลเรื่อง “ว่าด้วย ราชพงศาวดารกรุงกัมพูชา” และได้แนะนำข้อที่ควรแก้ไข รวมทั้งวิธีออกเสียงชื่อต่าง ๆ ในภาษาเดิมด้วย ☺

อักษรศาสตร์

ISSN 8057-2038

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑

พุทธศักราช ๒๕๓๓

ภาพปก : ภาพเขียนตำนานพระพุทธรูป
มหามณีรัตนปฏิมากร
วัดหงส์รัตนาราม อ.บางกอกใหญ่ ธนบุรี

สารบัญ

- ๔๑ อาจารย์เสรี หวังในธรรม อักษรศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต
กิตติมศักดิ์ (สาขาวรรณคดีไทย) มหาวิทยาลัยศิลปากร
/จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ
- ๔๔ "ผู้ชนะสิบทิศ": ศิลปะการประพันธ์สร้อยร้อยแก้วเป็น
ร้อยกรอง /เสรี หวังในธรรม
- ๖๐ "สำนัก" แห่งการเขียนนวนิยายและเรื่องสั้นในรูปแบบ
ของการละครจาก จอห์น สไตน์เบ็ค ถึง นักเขียน
วรรณกรรมไทย /สกุล บุญยทัต
- ๕ ว่าด้วย "ราชพงศาวดารกรุงกัมพูชา" /ชินสก (เขียน) บุตรี สวรรณะบุญ (แปล)
- ๒๔ "ชาวจาม" และ "อาณาจักรจัมปา" ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ /สุพรรณิ กาญจนวัชรจิต
- ๓๓ การสำรวจชายฝั่งมหาสมุทรทั้งหมดโดยสังเขป เมืองนครจำน (ประเทศจัมปา, เวียดนามตอนกลาง)
/หม่าฮ้วน (เขียน) สุพรรณิ กาญจนวัชรจิต (แปล)
- ๖๖ ความคิดและอิทธิพลของปรัชญาปฏิฐานนิยมทางตรรกะ /สุนัย ครองยุทธ

รายงานการวิจัย

๗๗ กลวิธีการสร้างกะโหลกขอสามสาย

/อุดม อรุณรัตน์